

Рис. 1. Системи та моделі економічної безпеки

Таким чином, в Республіці Болгарія відсутня спеціальна законодавча база щодо забезпечення економічної безпеки. Забезпечення економічної безпеки орієнтується на відповідні нормативно-правові акти ЄС. При виборі методів забезпечення економічної безпеки враховують геополітичну ситуацію, вектор і стратегію розвитку економіки відповідно до тенденцій регіонального та світового еволюційного процесу, напрямком економічних реформ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Илиев А. S&P Global Ratings: Паричните условия в България продължават да се подобряват URL: <https://www.investor.bg/biudjet-i-finansi/333/a/sp-global-ratings-parichnite-usloviia-v-bylgariia-prodyljavat-da-se-podobriavat-272891/> (дата звернення: 27.04.2019).
2. Цанрев Н. Фирмена сигурност. URL: <http://profifsec.bg/50/firmena-sigurnost/> (дата звернення: 27.04.2019).
3. Дарнотих Г. Сучасні проблеми економічної безпеки України. Вісник Академії правових України. Харків, 1998. № 1. С. 142-150.
4. Кириченко О. А. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання: кол. монографія. Київ, 2008. 401 с.

Назарук Володимир Михайлович, магістрант,
Гнідан Руслан Миколайович, к.ю.н.,
доцент кафедри обліку та фінансів,

КАТЕГОРІЯ «СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

Для України в контексті цілого ряду викликів та перешкод до стабільного розвитку, а також в процесі трансформування практично всіх сфер суспільного життя в напрямку до євроінтеграції побудова відносин між владою та

суспільством а також всередині суспільних груп повинна в першу чергу базуватись на етичних, нормативно-правових, культурних цінностях та принципах. В реалізації соціальної політики держави основним принципом поряд із принципами рівності, справедливості, гуманізму виступає соціальна справедливість. Саме цей принцип є загально визнаною цінністю, а також основою розвитку демократичної держави й громадянського суспільства. Ці фактори зумовлюють актуальність дослідження сутності поняття «соціальна справедливість» та особливостей її реалізації.

Варто зауважити, що соціальна справедливість як загальнолюдська цінність закріплена в документах світової спільноти, зокрема в Міжнародних пактах ООН, статутах та документах регіональних міжнародних організацій а також правових нормах національних держав. Зокрема, в Конституції України зазначено, що «усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними»[1], що зумовлює соціальну рівність та впливає на формування соціальної справедливості у суспільстві. Проблематиці соціальної справедливості призначена велика кількість наукових статей, відповідно, кожний із авторів прагне передати головне, що на його думку найбільш визначає суть цього поняття.

Прихильники різних політичних доктрин по різному визначали принцип соціальної справедливості. Консервативна традиція виходить із категоричного невизнання іншого принципу розподілу, крім ринкового. Вільне суспільство не допускає встановлення моделей розподілу, оскільки це веде до втручання в права людини й обмеженню її волі. Ліберали визнають необхідність державного втручання в розподіл. У свою чергу марксизм вбачав у соціальній справедливості знищення приватної власності і реалізацію принципу розподілу за працею. Якщо розглядати справедливість у контексті теорії економіки добробуту, то справедливим можна було б вважати рівноправний розподіл, тобто жоден із суб'єктів суспільства не претендує на товарний набір іншої особи на користь власному товарному набору. Егалітаристська концепція соціальної справедливості передбачає отримання рівних благ для всіх членів суспільства, тоді як роулсіанський погляд, в якому максимізується корисність найменш забезпечених членів суспільства, спрямований на досягнення більш високого абсолютного рівня життя найбільш біднішими членами суспільства [2, с. 38]. Відповідно, сьогодні в кожній із сфер суспільного життя соціальна справедливість набуває особливих рис.

Серед сучасних вітчизняних авторів існує неоднозначність сприйняття питань соціальної справедливості. Найчастіше її співвідносять із соціальною рівністю, і в цьому контексті соціальна справедливість розуміється як міра рівномірного чи нерівномірного розподілу матеріальних і духовних благ у суспільстві, статусів і влади, а також у життєвому положенні різних суспільних груп.

Ряд авторів при визначенні даного поняття в основному акцентують на загальнолюдських цінностях. В цьому аспекті справедливість як моральна чеснота і моральна норма є базовою поряд із неупередженістю, чесністю, об'єктивністю, послідовністю тощо. Так, О. Головніна зазначає, що «соціальна

справедливість - це одна з найважливіших цінностей життя суспільства, що передбачає урівноваженість прав і обов'язків громадян, а також інтересів суспільства, колективу і окремої особи» [3].

Ще одна група авторів при визначенні соціальної справедливості наголошує на моральності цього поняття, можливості через соціальну справедливість оцінити стан відносин в державі. Прикладом такого підходу є визначення, запропоноване А. Гриненком. Автор зазначає, що «соціальна справедливість – це і узагальнена моральна оцінка суспільних відносин, і один з основних загальнолюдських соціальних ідеалів, конкретне розуміння і зміст якого змінювалося протягом історії; соціальнопсихологічне сприйняття принципів і форм організації суспільства, що відповідає інтересам людей і соціальних груп, тобто узагальнена моральна оцінка суспільних відносин» [4, с. 105].

На нашу думку, кожний із зазначених підходів має сенс та несе вагоме значення. А соціальну справедливість можна визначити як стан рівномірного розподілу матеріальних та духовних благ, влади, статусів тощо, що в сукупності становить важливу загальнолюдську цінність, через яку можна оцінити стан та перспективи розвитку морального стану суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Шумна Л. Соціальна справедливість як один із основних принципів надання соціальних послуг. *Актуальні проблеми політики* : зб. наук. пр. Одеса : Фенікс, 2012. Вип.. 45. С. 37-42.
3. Головніна О. Основи соціальної економіки. URL: https://pidruchniki.com/1658022653428/ekonomika/osnovi_sotsialnoyi_ekonomiki
4. Гриненко А. Соціальна справедливість як ключовий принцип у реалізації соціальної політики держави. *Наукові праці Чорноморського державного університету*. Вип. 99, 2009. С. 104-107.